

Una guia elaborada per:

Ecoserveis
Referent en cultura energètica
www.ecoserveis.net

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Institut Català d'Energia

En el marc del projecte europeu:

EA
Energy Ambassadors
www.energyambassadors.eu

Intelligent Energy Europe

Intelligent Energy Europe
<http://ec.europa.eu/energy/intelligent/>

GUIA PRÀCTICA Com actuar davant la pobresa energètica 2ª Edició Detecció, avaluació i seguiment

Detecció, avaluació
i seguiment

Pagament de les factures d'energia

Maximitzar els ingressos

Ajuts aïllament i eficiència energètica

Més val prevenir...

Intelligent Energy Europe

Generalitat de Catalunya
Institut Català d'Energia

Pròleg

L'energia ha esdevingut una de les necessitats essencials indispensables perquè les persones gaudeixin d'unes condicions de vida mínimes. Degut al caràcter bàsic del subministrament energètic, les dificultats perquè la gent cobreixi les seves necessitats d'abastiment creen situacions relacionades amb l'anomenada "pobresa energètica". Aquest problema social fa referència a les interrelacions entre l'energia, els ingressos econòmics i les condicions de l'habitatge i, de la mateixa manera que a la resta d'Europa, també és present a la nostra societat.

Hi ha diverses formes en què es pot manifestar aquesta incapacitat de cobrir les despeses energètiques bàsiques de les persones: desviament de recursos que s'haurien de dedicar a d'altres necessitats bàsiques per fer front a la despesa energètica essencial; dificultats per mantenir la temperatura de l'habitatge a un nivell confortable i saludable; o fins i tot la impossibilitat d'assumir el pagament de les factures energètiques, podent-se donar situacions de talls en el subministrament energètic per manca de pagament. Les conseqüències d'aquestes dificultats poden originar un impacte significatiu sobre la salut de les persones i impossibiliten l'assoliment d'unes condicions de vida dignes.

La pobresa energètica pot afectar a un ampli ventall de famílies o individus, encara que les més sensibles a patir aquest problema són aquells col·lectius amb rendes més baixes. Cal tenir present que, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya, el percentatge de població que viu sota el llindar de la pobresa era del 16,6% per al conjunt de Catalunya l'any 2008.

L'actual marc social fa complex assolir un desenvolupament equilibrat, sense desigualtats socials. L'envelliment de la població o l'increment de la immigració, col·lectiu amb nivell d'atur superior a la mitjana, són alguns dels factors que contribueixen a aquesta complexitat i que poden accentuar aquest fenomen. Unes situacions particulars de baixos ingressos econòmics i de deficiències en els criteris d'estalvi i eficiència energètica en el disseny i construcció dels habitatges poden derivar en dificultats a l'hora de cobrir la despesa energètica bàsica.

A més, hi ha dos aspectes afegits que actualment contribueixen a augmentar la pobresa energètica en la societat. Per una banda, l'augment dels preus de l'energia que s'ha experimentat durant els darrers anys agreuja la dificultat de poder fer front a la factura energètica, fet que afecta principalment a les classes socials més vulnerables. Per altra banda, l'actual entorn econòmic desfavorable, caracteritzat -entre d'altres aspectes- per una disminució acusada de la renda, pot incrementar l'espectre de població afectada per la pobresa energètica.

La Unió Europea reconeix la importància d'aquest problema social. Així, les noves Directives europees 2009/72/CE del mercat interior de l'electricitat i 2009/73/CE del mercat interior del gas natural, aprovades recentment, estableixen l'obligatorietat dels Estats Membres de desenvolupar plans nacionals per a lluitar contra la pobresa energètica, tot garantint el subministrament d'energia als clients vulnerables. En aquest sentit, la revisió del Pla de l'Energia de Catalunya 2006-2015, aprovada pel Govern de la Generalitat el novembre de 2009, recull la necessitat de garantir l'abastament energètic als sectors socials més desfavorits i incorpora, en la seva estratègia, la conveniència d'avançar en el desenvolupament de mecanismes per garantir les necessitats energètiques bàsiques als sectors de la societat econòmicament més vulnerables.

Encarna Baras Marín
Directora

 Generalitat de Catalunya
Institut Català d'Energia

L'elaboració de la guia que teniu a les mans s'emmarca dins dels projectes europeus EPEE ("European Fuel Poverty and Energy Efficiency") i "Energy Ambassadors", en els quals l'ICAEN col·labora en el desenvolupament de les actuacions en l'àmbit local. El primer d'aquestes projectes té com a objectiu dur a terme i avaluar mecanismes desenvolupats en l'àmbit local per preveure i corregir situacions de pobresa energètica. El programa, a més, treballa per definir i caracteritzar la pobresa energètica, analitzar-ne la situació en els diferents països de la UE i valorar les polítiques actuals que intenten combatre-la, així com realitzar recomanacions als agents implicats per permetre l'establiment de mecanismes per a lluitar-hi de manera efectiva. Per altra banda, el projecte "Energy Ambassadors" pretén assessorar famílies vulnerables mitjançant la formació en l'àmbit energètic dels serveis socials i la posterior actuació en l'assessorament de famílies vulnerables.

L'elaboració d'aquesta segona guia pràctica "Detecció, avaluació i seguiment de la pobresa energètica" s'inclou entre les accions a desenvolupar a escala local, la qual pretén ser una eina útil que contribueixi a aportar mecanismes perquè agents socials i altres actors implicats puguin detectar, diagnosticar, aportar i avaluar solucions particulars efectives tant en situacions de pobresa energètica com en situacions d'alt risc de patir-ne.

Encarna Baras Marín

La pobresa energètica

La pobresa energètica és un problema que ens afecta i és important detectar-lo per poder fer-hi front. Aquesta guia proporciona les eines per ajudar als consumidors energètics a solucionar dubtes relacionats amb les factures d'electricitat i gas, aïllament i eficiència energètica.

Què és la pobresa energètica?

La dificultat o la incapacitat de mantenir la llar a unes condicions adequades de temperatura a un preu just.

Quines són les causes de la pobresa energètica?

De forma general es poden distingir 3 causes de pobresa energètica: baix nivell de renda, baixa qualitat en l'edificació i l'increment en els preus de l'energia.

Les persones amb baix nivell de renda consumeixen menys i viuen d'una forma més modesta però hi ha unes necessitats que són essencials i l'energia n'és una d'elles. En molts casos les persones que viuen en situació de pobresa energètica són aquelles que reben incentius socials, treballen a temps parcial i/o estan endeutats. És probable que moltes d'aquestes persones amb baix nivell de renda no es puguin permetre viure en habitatges adequats, o viuen en habitatges que requereixen reformes i millora de l'eficiència energètica i que en molts casos no disposen de sistemes de calefacció.

La baixa qualitat en l'edificació és una causa que afecta a gran part del parc d'habitatges al nostre país ja que aproximadament el 60% dels habitatges van ser construïts abans que s'apliqués qualsevol normativa de regulació tèrmica.

L'última de les causes, l'increment dels preus de l'energia també afecta principalment a les famílies amb nivells de renda baix que trobaran més dificultats per fer front a les factures energètiques.

Quines són les conseqüències de la pobresa energètica?

Les conseqüències derivades de situacions de pobresa energètica es poden resumir en: impactes sobre la salut, degradació dels edificis, excés de deute i emissions de CO₂.

Diversos estudis relacionen la pobresa energètica i els **impactes sobre la salut física** que afecta principalment

La pobresa energètica

a les persones més vulnerables, com els nens, gent gran o persones amb malalties cròniques. El fred i la humitat permanent poden comportar problemes respiratoris com asma, bronquitis, etc.

La salut mental també es pot veure afectada per aquestes situacions ja que viure en una casa en males condicions pot causar ansietat, exclusió i fins i tot aïllament social.

Una altra conseqüència és la **degradació dels edificis** derivada per exemple, d'una situació d'humitats permanent. Com més es deteriori un habitatge, més costarà mantenir la temperatura i les situacions de pobresa energètica s'agreuaran. És un cicle que es retroalimenta.

Les persones amb baix nivell de renda, tenen grans dificultats per pagar les factures de subministrament energètic i **acumulen deutes** també en altres necessitats com l'alimentació o el transport.

Una altre conseqüència és l'**emissió de CO2** deguda a la baixa qualitat de l'edificació i de les seves prestacions energètiques.

La pobresa energètica ha d'estar integrada en la lluita contra el canvi climàtic amb accions dirigides a les persones vulnerables.

Radiografia

- Més del 15% de la població catalana vivia sota el llindar de la pobresa l'any 2008. (Condicions i qualitat de vida, IDESCAT).
- Espanya és un dels països de la UE amb més excés de mortalitat a l'hivern. (Estudi: Excess winter mortality in Europe: across country analysis identifying key risk factors, University College Dublin).
- Les companyies d'energia tenen un 3% d'impagaments de famílies que no paguen les factures de gas i electricitat.
- El 17% dels habitatges presenten humitats, goteres o altres problemes derivats d'un mal aïllament.
- El 60% dels habitatges estan construïts sense criteris d'eficiència energètica. (Cens d'habitatges 2001, INE).
- El 12% de la població no pot mantenir casa seva a una temperatura adequada. (Enquesta Condicions de Vida 2008, INE).

Identificar el problema

Aquesta guia pràctica ofereix informació i eines per a resoldre els problemes derivats de la detecció d'una situació de pobresa energètica. Té en compte els àmbits que afecten al sector domèstic i descriu els seus drets i els agents que poden assistir aquest tipus de situacions de precarietat energètica.

La pobresa energètica és un problema complex que es pot tractar des de diferents àmbits:

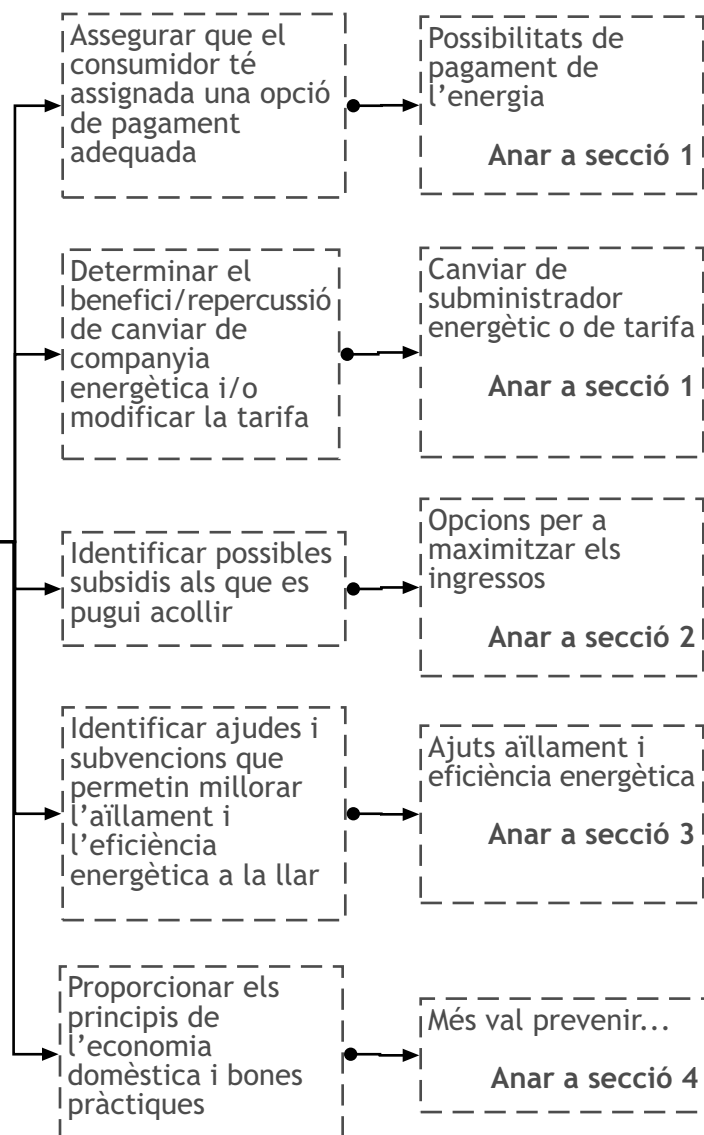
Identificar els problemes

Els afectats mai reconeixen que pateixen una situació de pobresa energètica. En canvi sí que identifiquen un seguit de situacions que poden ser una evidència.

Les queixes poden ser les següents:

- > No puc pagar la factura del gas/electricitat
- > No em puc permetre tenir la casa sempre calenta a l'hivern ni refrigerada a l'estiu.
- > Tinc fred quan estic a casa
- > Tinc humitats a casa
- > Estic sempre malalt

Identificar les solucions

Secció 1

Pagament de les factures d'energia

Un dels primers passos en la detecció de la pobresa energètica és **analitzar les factures d'energia** per descartar casos que no són estrictament pobresa energètica.

Pagament de les factures d'energia

Les dificultats per pagar les factures de gas i d'electricitat pot ser un símptoma de pobresa energètica. Les solucions a llarg termini deriven de la millora de l'aïllament en els habitatges. A curt termini s'han de considerar altres opcions per poder ajudar a aquells consumidors que no poden fer front a una despesa energètica tan elevada. A mig termini, qualsevol acció que millori les condicions contractuals de les factures energètiques tindrà un efecte positiu sobre les situacions de pobresa energètica.

Accions immediates

Si la factura és inesperadament elevada, el primer és comprovar que no es tracta d'un **ajust** de la factura després de molts mesos de **lectura estimada** i no real.

Contactar amb el subministrador

Les comercialitzadores ofereixen als clients solucions per al pagament de factures però no poden fer-ho si no se'ls informa. Tot i que el nostre sistema només preveu un sistema de pagament mensual, si algú no pot pagar les factures d'energia, el primer que s'ha de fer és contactar amb la subministrador per analitzar altres vies.

Contactar amb l'entitat financera

En cas d'una despesa inesperada, les entitats financeres ofereixen un sistema que permet fraccionar els rebuts. De totes formes cal utilitzar aquest servei el mínim possible ja que l'entitat carrega interessos, el que implica una despesa econòmica afegida.

P.e La Maria es queixa perquè li ha arribat una factura de la llum que puja 100 € i considera que no ha gastat tant. El primer que cal comprovar és que les factures anteriors hagin tingut en compte la lectura real i no l'estimada. Si la factura anterior té un import molt baix, és probable que aquesta factura de 100€ sigui un ajust.

Pagament de les factures d'energia

Accions a mig termini

En aquest apartat s'analitzen dues accions que poden ajudar a corregir situacions de pobresa energètica:

- Comparar les ofertes de les comercialitzadores
- Conèixer els tipus de tarifes

Comparar les ofertes de les comercialitzadores

Actualment i en un sector liberalitzat com és el de l'energia el consumidor domèstic (<10kW de potència contractada per l'electricitat i < 50.000kWh/any de consum de gas) ha d'escollir entre:

- contractar el subministrament de gas i electricitat a un preu lliure pactat amb la comercialitzadora
- o acollir-se a la denominada Tarifa d'Últim Recurs (TUR), que és el preu màxim que poden cobrar les comercialitzadores als usuaris.

Podem escollir el nostre subministrador d'energia pel que caldrà **comparar les ofertes de cadascun per trobar aquell que ofereixi millors condicions**. Potser en alguns casos és més interessant acollir-se a la TUR però en tot cas, cal analitzar les altres opcions de les comercialitzadores ja que poden proposar ofertes molt interessants.

Igual que fem amb la telefonia ho podem fer amb l'energia: buscar, comparar, i canviar si les condicions són millors.

Cal comparar el preu del kWh, els possibles descomptes, els serveis complementaris i les condicions generals de contracte.

Gas

Comercialitzadores d'Últim Recurs

ENDESA ENERGIA, S.A.	902 530 053
GAS NATURAL S.U.R. SDG, S.A.	902 200 850
IBERDROLA COMERCIALIZACION ÚLTIMO RECURSO, S.A.	901 202 020
NATURGAS ENERGIA COMERCIALIZADORA, S.A.U.	902 860 860

Comercialitzadores mercat lliure

BP GAS ESPAÑA, S.A.	902 200 039
CENTRICA ENERGIA, S.L.U.	902 306 130
COMERC. IBERICA DE GAS Y ENERGIA ELECTRICA, S.A.	917 818 078
E.ON ENERGIA, S.L.	902 902 323
GAS NATURAL SERVICIOS SDG, S.A.	902 200 850
IBERDROLA, S.A.	901 202 020
IBERDROLA GENERACION, S.A.U.	901 202 020
INGENIERIA Y COMERCIALIZACION DEL GAS, S.A.	968 245 262
NEXUS ENERGIA, S.A.	902 023 024
UNION FENOSA COMERCIAL, S.L.	901 380 220

Per més informació s'aconsella consultar la web de la Comisión Nacional de la Energía que és l'ens regulador dels sistemes energètics d'Espanya a www.cne.es/consumidores/home.html

Electricitat

Comercialitzadores d'Últim Recurs

Endesa Energía XXI, S.L.	902 508 850
Iberdrola Comercialización de Último Recurso, S.A.U.	901 202 020
Gas Natural S.U.R., SDG, S.A.	901 404 040
Hidrocarbónico Energía Último Recurso S.A.U.	902 860 860
E.ON Comercializadora de Último Recurso, S.L.	902 222 838

Comercialitzadores mercat lliure

Aduzt Energia S.U.	902 106 199
Bassos Energía Comercial S.L.	972 260 082
Céntrica Energía Generación, S.L.U.	902 306 130
Céntrica Energía S.L.U.	902 306 130
Céntrica Energías Especiales S.L.U.	902 306 130
Cide Hcenegía, S.A.	902 02 22 92
Comercializadora Eléctrica de Cádiz, S.A.U.	956 071 100
Comercializadora Lersa, S.L.	972 700 094
Comerc. Suministros Especiales Algetenses, S.L.	961 751 134
Compañía Escandinava de Electricidad de España, S.L.	963 512 338
Electra Caldense Energía, S.A.	938 650 585
Electra del Cardener Energía, S.A.	973 480 000
Electra Energía, S.A.U.	964 160 250
Electracomercial Castelles, S.L.U.	938 810 931
Eléctrica Serosense, S.L.	973 238 187
Eléctrica Solerense, S.A.U.	971 638 148
Elektricitäts-Gesellschaft Laufenburg España, S.L.	915 947 170
Empresa de Alumbrado Eléctrico de Cesta, S.A.	956 511 901
Endesa Energía, S.A.U.	902 530 053
Enenco Cuellar, S.L.	921 144 871
Eon Energía, S.L.	902 902 323
Estabanel y Pabisa Mercator, S.A.	902 472 247
Factor Energía, S.A.	902 501 124
Gas Natural Servicios SDG, S.A.	902 200 850
Gesternova, S.A.	902 431 703
Hidrocarbónico Energía, S.A.U.	902 860 860
Hidroeléctrica del Cantábrico, S.A.	902 860 860
Hidroeléctrica del Valira, S.L.	973 350 044
Iberdrola Generación, S.A.U.	901 202 020
Iberdrola S.A.	901 202 020
Naturgas Energía Comercializadora, S.A.U.	902 123 456
Nexus Energía, S.A.	902 023 024
Unión Fenosa Comercial, S.L.	901 380 220

Pagament de les factures d'energia

Conèixer les modalitats

A banda del que pugui oferir cada comercialitzadora, és important conèixer les opcions que poden interessar als possibles afectats per la pobresa energètica.

Per més informació
podeu consultar la
web de la Comisión
Nacional de la Energía
www.cne.es/consumidores/home.html

Bono social

Es poden acollir a aquesta modalitat aquells consumidors aollits a la tarifa d'últim recurs que compleixin almenys una de les condicions següents:

- Tenir en el domicili habitual una potència contractada menor de 3kW.
- Tenir 60 o més anys d'edat, acreditar ser pensionista del Sistema de la Seguretat Social i acreditar percebre les quantitats mínimes vigents.
- Ser família nombrosa.
- Acreditar formar part d'una unitat familiar que tingui tots els seus membres a l'atur.

Quin és l'estalvi?
P.e. Aquells consumidors que tinguin contractada una potència de 3,3kW i passin a 2,2 kW s'estalviaran uns 100€ anuals.

Els consumidors podran sol·licitar el "Bono Social" a l'empresa comercialitzadora d'últim recurs que realitzi el subministrament d'energia elèctrica, d'acord amb el procediment regulat.

Discriminació horària

La modalitat amb discriminació horària (DH) té preus diferenciats en funció de l'hora del dia essent **més barat durat la nit i les primeres hores del matí** que la resta del dia.

Aquest tipus de tarifa pot ser interessant per aquelles famílies que puguin controlar-se i aprofitar les hores vall pel consum energètic.

A l'hivern les hores punta van de 12h a 22h i es penalitza un 18% mentre que les hores valls es bonifiquen un 50%. A l'estiu les hores punta van de 13h a 23h.

El preu del kWh en l'hora vall és aproximadament la meitat que en hores punta.

P.e Pel primer semestre de 2010, un habitatge amb 4,4 kW contractats pagarà, amb la modalitat de discriminació horària 0,138960 €/kWh d'energia en punta i 0,058923 €/kWh d'energia en vall. En canvi, en el cas de no tenir aquesta modalitat contractada el preu està estipulat en 0,117759 €/kWh pel terme d'energia.

Secció 2

Maximitzar els ingressos

Una part de la població amb ingressos mínims no pot fer front a les seves despeses energètiques. Es poden acollir a programes específics d'ajuts econòmics.

Maximitzar els ingressos

Un nivell de renda baix és una de les causes principals de pobresa energètica. Per solucionar problemes concrets i a curt termini es pot optar per una solució correctiva, és a dir obtenir subsidis i ajudes puntuals per a poder cobrir les despeses energètiques de la llar.

Ajuts d'urgència social

Són prestacions econòmiques ocasionals anuals i sotmeses a limitació pressupostària que consisteixen a atorgar un **ajut econòmic puntual** per eixugar deutes concrets en conceptes bàsics i donar resposta a les mancances més urgents.

Aquest programa té per objecte atorgar un ajut econòmic puntual per afrontar deutes concrets per famílies o persones físiques que, per causes sobrevingudes estan en una situació de necessitat urgent.

Aquest ajut es tramita des dels serveis socials d'atenció primària mitjançant sol·licitud en imprès normalitzat.

Els requisits són:

- > Estat de necessitat social
- > Situació sobrevinguda
- > Deute en conceptes bàsics
- > Programa d'integració social
- > Participació del municipi o àrea bàsica o entitat social
- > Expectatives de recuperació

La Llei 13/2006 del 26 de Juliol de prestacions socials de caràcter econòmic és la que regula aquests ajuts.

Per a més informació podeu consultar el Departament d'Acció Social i Ciutadania en el seu apartat de prestacions que trobareu a <http://www.gencat.cat/benestar/> o per informació més concreta a la web de l'ajuntament.

Pe El Joan, un barceloní de 75 anys viu sol i al mes de Gener li va arribar una factura de gas a la que no podia fer front. Per això, va anar al Centre de Serveis Socials del seu districte on van avaluar el seu cas i van tramitar l'ajuda per al pagament d'aquesta factura.

Secció 3

Ajuts aïllament i eficiència energètica

La qualitat constructiva dels habitatges i el tipus d'instal·lacions i aparells electrodomèstics poden ser causa de pobresa energètica i cal conèixer-los.

Ajuts aïllament i eficiència energètica

Evitar la pèrdua de calor i millorar l'eficiència energètica dels aparells de la llar, són dues de les millors accions per solucionar els problemes de pobresa energètica a mig i llarg termini.

Aïllament tèrmic

Una de les accions més efectives per acabar amb les situacions de pobresa energètica és millorar l'aïllament tèrmic dels habitatges.

La Generalitat de Catalunya ofereix ajuts per a la rehabilitació tant d'habitatges individuals com d'edificis que consisteixen en subvencions a fons perdut d'un percentatge del cost de les obres. En funció del tipus d'obra a realitzar el percentatge d'ajut variarà essent el màxim un 60% de l'import total de l'obra o un total de 7.700€.

Si voleu fer obres de rehabilitació i sol·licitar aquests ajuts, s'ha de realitzar un pas previ: abans de començar les obres cal demanar a l'Administració l'**Informe intern d'idoneïtat (iii)**.

Altres requisits són els següents:

- > un cop acabades les obres s'han de destinar a residència habitual i permanent.
- > s'ha d'estar empadronat en el municipi de l'habitatge un mínim de cinc anys abans de la sol·licitud dels ajuts, o bé, acreditar un contracte de treball vigent al municipi.
- > el termini de presentació de les sol·licituds es regularà per convocatòria que es publicarà oportunament al Diari Oficial de la Generalitat.
- > aquests ajuts són compatibles amb altres ajuts.
- > Els habitatges per als quals s'hagin concedit els ajuts previstos en aquesta convocatòria **no podran rebre nous ajuts per al mateix tipus d'actuació fins que hagin transcorregut 10 anys**, a comptar des de la data en què s'hagi emès el certificat de compliment de les obres protegides.
- > El termini d'execució de les obres no podrà excedir d'un any a partir de la data de la resolució de subvenció.

Una altra de les accions possibles per millorar l'aïllament tèrmic dels habitatges és la substitució de finestres per d'altres energèticament més eficients. En aquest sentit, el **Pla Renova't de finestres** permet beneficiar-se d'un ajut econòmic en la instal·lació de finestres que millorin l'aïllament tèrmic.

Per a més informació sobre els ajuts podeu contactar a l'enllaç <http://mediambient.gencat.cat> al web del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya (l'àrea temàtica d'habitatge). Per a més informació referent al Pla Renova't de finestres podeu adreçar-vos al web de l'Institut Català d'Energia (www.gencat.cat/icaen).

Ajuts aïllament i eficiència energètica

Eficiència dels aparells

Altres actuacions a les quals es poden acollir aquest col·lectiu són els ajuts destinats a la introducció d'equips més eficients a les llars. D'entre aquests ajuts es poden destacar les línies següents:

- **Pla Renova't d'electrodomèstics, calderes i aires condicionats:** L'objectiu és la substitució d'aquests equips per d'altres més eficients mitjançant un ajut econòmic equivalent a una part del cost total de l'equip. En situacions de pobresa energètica, la substitució d'alguns electrodomèstics o calderes per d'altres de baix consum pot contribuir a reduir la despesa energètica.
- **Millora de l'eficiència energètica de les instal·lacions tèrmiques dels edificis existents:** El seu objectiu és contribuir a la substitució o millora de l'equipament tèrmic existent, destinat als sistemes de calefacció, refrigeració i producció d'aigua calenta. Aquest ajut correspon a una de les línies de subvenció en estalvi i eficiència energètica.

Cadascuna d'aquestes convocatòries conté unes especificacions diferents pel que cal estar atent a les particularitats de cada vegada.

Les condicions específiques de cada convocatòria es trobaran oportunament al web de l'ICAEN, a l'apartat d'ajuts i subvencions. Les condicions dels ajuts referents a la millora de l'eficiència energètica de les instal·lacions tèrmiques dels edificis existents es troben recollides a l'ordre de subvencions en règim reglat.

Cal estar atents a la convocatòria de cadascun d'aquests ajuts consultant el web de l'Institut Català d'Energia (www.gencat.cat/icaen)

Secció 4

Més val prevenir...

L'educació energètica
és indispensable per
evitar que la pobresa
energètica esdevingui
un problema crònic.

Més val prevenir...

A banda de totes les accions tant preventives com correctives, és important educar a les famílies en l'ús de l'energia per evitar situacions extremes.

En aquesta secció destacarem dos punts:

- accions sobre l'economia domèstica
- bon ús de l'energia

Accions sobre l'economia domèstica

A la llar s'han d'establir unes prioritats i **planificar el pressupost familiar**: així s'ha de tenir en compte que s'han de pagar factures, alimentació, transport, etc. No és l'objecte d'aquesta guia donar pautes d'economia familiar però sí aconsellar sobre l'àmbit de l'energia domèstica.

És important aconsellar a les famílies en certs aspectes relacionats amb l'energia per a que no es donin imprevistos. Alguns dels següents es detallen a continuació:

- > reservar una quantitat mínima mensual per cobrir les despeses energètiques.
- > preveure mesos amb major consum (p.e hivern de calefacció o estiu aire condicionat en algunes regions) que es repeteixen amb certa periodicitat.
- > analitzar i comparar anualment la despesa energètica és important per a realitzar propostes de millora energètica i control de la despesa.

Més val prevenir...

Bon ús de l'energia

Ser conscient de la despesa energètica i fer un ús adequat pot estalviar molts diners en les factures d'energia. És important donar a conèixer a les famílies algunes **pràctiques que ajuden a disminuir el preu de les factures** alhora que són llars ambientalment més sostenibles:

- > apagar els aparells que no es fan servir
- > utilitzar aparells d'alta eficiència energètica (classe A)
- > optimitzar l'ús dels aparells elèctrics
- > no comprar equips majors del que es necessita
- > canviar les bombetes incandescentes per bombetes de baix consum.
- > regular amb termòstats la temperatura de la llar. A l'hivern n'hi ha prou amb una temperatura de 20°C i a l'estiu de 25°C
- > revisar periòdicament la caldera ja que es pot estalviar fins a un 15% d'energia

Podeu trobar aquests i altres consells a la pàgina web de l'ICAEN (www.gencat.cat/icaen) dins l'àmbit temàtic "L'energia a la llar"

Per a més informació podeu consultar la "Guía práctica de la energía: Consumo eficiente y responsable." a la pàgina de l'IDAE <http://www.idae.es/guiaenergia/guia.html>

Possibles accions per fer front a la pobresa energètica

Solucions als casos de pobresa energètica

Accions	Lloc de consulta	Contacte
Pagament de les factures d'energia		
Accions immediates		
Ajust lectura estimada-lectura real	Comercialitzadora (p.ex. ENDESA, GAS NATURAL, etc)	A la pàgina web de la comercialitzadora o al telèfon indicat a la factura
Consultar amb el suministrador les opcions de pagament	Comercialitzadora (p.ex. ENDESA, GAS NATURAL, etc)	
Fraccionament rebuts	Entitat financera	Oficina del seu banc o caixa
Accions a mig termini		
Ofertes de les diferents comercialitzadores	Comercialitzadores	A les pàgines web de les comercialitzadores
Modalitat	Área Consumidores de la Comisión Nacional de Energía	dre@cne.es 91 432 96 00 www.cne.es/consumidores/home.html
Maximitzar els ingressos		
Ajuts d'Urgència Social	Departament d'Acció Social i Ciutadania o amb l'Ajuntament	Contactar amb l'àrea de serveis socials de l'ajuntament corresponent
Ajuts aïllament i eficiència energètica		
Ajuts per la millora en l'aïllament tèrmic	Departament de Medi Ambient i Habitatge	Av. Diagonal, 523-525 08029 Barcelona 93 444 50 00
Plan Renove- aparells	Area Estalvi i Eficiència Energètica de l'Institut Català d'Energia	C. Pamplona 113 08018 Barcelona 93 622 05 00
Millora en l'eficiència de les instal·lacions tèrmiques		
Més val prevenir...		
Accions sobre l'economia domèstica	Organitzacions de Consumidors o Agència Catalana del Consum	Cerqueu les entitats del vostre municipi.
Bon ús de l'energia	Servei d'Informació al Ciutadà del Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía	ciudadano@idae.es 91 314 66 73

